

Forord

Temaet i dette nummer af *Økonomi & Politik* er EU's udvidelse, der har til formål at bringe en ende på Europas deling, som har hersket siden 2. verdenskrig.

I den første artikel analyserer *Lykke Friis* forhandlingsspillet i forbindelse med den kommende udvidelse med en række øst- og centraleuropæiske lande. Hun konkluderer, at udvidelsesforhandlingerne er stærkt asymmetriske, hvor de kommende medlemsstater stort set er tvunget til at acceptere hvilket resultat som helst, man når frem til. Faren er i den forbindelse, at de nye medlemsstater efter en periode enten søger om en formel genforhandling (som i sin tid Storbritannien) af optagelsesbetingelserne eller udøver en slags uformel genforhandling (som Spanien), hvor man knytter betingelser til alle ændringer af status quo.

Christilla Roederer-Rynning analyserer i den anden artikel konsekvenserne for EU's landbrugspolitik af udvidelsen. Der er forskellige muligheder. En er, at den nødvendige reform af landbrugspolitikken kommer efter udvidelsen, hvilket sandsynligvis vil gøre en reform endnu vanskeligere end i dag. En anden er, at budgetudgifterne og de internationale handelsforhandlinger vil lægge så meget pres på EU, at en reform kommer igennem. Den afgørende faktor for, om det bliver den ene eller den anden mulighed kan meget vel blive, hvilken rolle Europa-Parlamentet får lov at spille.

EU's udvidelse som en dansk udenrigspolitisk mærkesag er emnet for artiklen af *David*

Munis Zepernick. Han påpeger bl.a., at selv om der er konsensus om udvidelsen af EU i den danske politiske debat, og selv om udvidelsen afspejler klare danske udenrigspolitiske interesser, er det ikke sikkert, at dette er nok til at ændre danskernes defensive indstilling til de institutionelle reformer og den nye integration, som følger i kølvandet på udvidelsen.

I den fjerde artikel analyserer *Mikkel Maitland* den sociale dialog i de øst- og centraleuropæiske lande i lyset af disse landes optagelse i EU. Han konkluderer, at selv om EU vil virke fremmende på etablering af nye former for social dialog i de kommende medlemslande, vil der være tale om former for social dialog, som ikke ligner dem i Vesteuropa. Det skyldes, at den sociale dialog i Vest er udviklet gradvis fra neden og op, mens den sociale dialog i Øst søges gennemført fra oven og ned.

I den sidste artikel analyserer *Gerd Batstrup* spørgsmålet om, hvorvidt der er ved at dannes en fælles europæisk retsstatslighed i såvel Vest- som Østeuropa. Hun når frem til, at EU efter udvidelsen vil omfatte en række medlemsstater, hvis forvaltningsret i vidt omfang er baseret på de skærpede koncepter om »det europæiske forvaltningsretlige commonwealth«. Det er sandsynligt, at dette også får betydning for de »gamle« medlemsstater, at der kommer nye retligt set meget fælleseuropæisk mindede medlemsstater ind i kredsen.

Peter Nedergaard
Redaktør